

Sloboda slova a právo na názor sú dve rôzne veci.

„Moje práva a slobody sa končia tam, kde sa začínajú práva a slobody iného“
(Všeobecný princíp demokracie)

29. 1. 2015 v čísle 3 ročníka XXVI Štiavnických novín vyšiel článok „Charlie Hebdo“.

Autorka v článku obhajuje slobodu slova v demokratickej spoločnosti. Áno, musíme povedať. Človek má právo vyjadriť svoj názor. Taktiež, ale nesmie zabúdať, že jeho názor nemusí byť určitou skupinou ľudí akceptovateľný. A tiež, že svoj odpor môžu vyjadriť nielen slovami, ale hoci aj hodenou paradajkou.

Charlie Hebdo sú satirickým periodikom. Ich tvorcovia prezentujú svoj názor prostredníctvom karikatúr. Zosmiešňujú osobnosti a momenty aktuálnej témy. Zatiaľ čo na Slovensku tento spôsob vyjadrovania nikdy nedosiahol veľkého rozsahu, vo Francúzsku prebiehala história inak. Satirické periodiká tam majú tradíciu presahujúcu storočie. Od ich vzniku sa svet vyvinul. Noviny sú prístupnejšie širšiemu okruhu ľudí. Francúzsko sa snaží budovať dojem silného a suverénneho štátu a to nejde inak, než vojenskými operáciami voči iným štátom či organizáciám. Tie sa pochopiteľne nebudú svojho svetonázoru vzdávať ľahko.

Noviny boli vždy nástrojom budovania propagandy. Koho označili za zločinca, ten ním aktuálne bol. Charlie Hebdo nie je výnimkou. Na svojich stránkach šíri názor svojho majiteľa a tým mu prináša zisk.

Vydavatelia veľmi dobre vedeli, aké je riziko zobrazovať na svojich stránkach moslimov. V Islame je absolútne zakázané zobrazovať ľudské postavy. Niekoľko výnimiek sa samozrejme vyskytlo, zobrazili len odev a tam, kde by mala byť hlava a ruky nechali prázdne biele miesta.

Taktiež vedeli, že ľudia, ktorých svetonázor zosmiešňujú, sú odhodlaní použiť na jeho obranu aj tie najradikálnejšie metódy, ako sa o tom oni sami a aj iný presvedčili už predtým. Napriek tomu svoj názor prejavili a zaplatili zaň najvyššiu cenu.

Autorka ďalej vo svojom článku ďakuje Žiackej rade Gymnázia Andreja Kmeťa za zorganizovanie spomienkovej udalosti za mŕtvych zamestnancov magazínu a policajtov pri Morovom stĺpe na Námestí Svätej trojice. Nech už bol ich úmysel akýkoľvek, výber miesta bol nevhodný. Zavraždení občania Francúzska neboli Kresťania, preto pripnutie ich fotografií na kresťanský náboženský objekt poškodzuje ich svetonázor. Rovnako poškodzuje tvorcov objektu - kresťanov, ktorých názor na stránkach magazínu rovnako zosmiešňovali.

Je smutné, že smrť 12 ľudí vo Francúzsku vyvolá celosvetovú odozvu, ale smrť desiatok ľudí popravených na blízkom východe pre svoje náboženské presvedčenie zostane takmer bez odozvy. Vo vojnách denne zomierajú tisíce ľudí a nik si na nich nespomenie.

Ako autorka napísala: „No prečo sa potom musíme báť toto právo využiť?“ Skutočne, čo je v autorkiných úvahách využívaním práva slobody slova? Beztrestné priamočiare urážanie a zosmiešňovanie iných? Alebo vyjadrenie svojho, hoci negatívneho názoru diplomaticky? Musíme brať do úvahy aj princíp kumulácie názorov. Dnes nie, ani zajtra alebo pozajtra, ale raz príde deň kedy pomyselný pohár trpezlivosti pretečie.

Moja sloboda sa končí tam, kde sa začína sloboda iného. Táto hranica je nejasná, ale musíme ju rešpektovať.

Bc. Peter Chytil